

Пазиніч С. М.,
канд. філос. наук, професор,
професор кафедри філософії і політології,

Козирєва Н. В.,
канд. філос. наук, доцент кафедри філософії і політології;
Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова

КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ І ПОЛІТОЛОГІЇ: СТОРІНКИ ІСТОРІЇ

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова має порівняно давню історію: початково його засновано в 1922 р. як Всеукраїнський технікум комунального господарства (ВТКГ), з 1924 р. – це факультет комунального господарства Вечірнього робочого технікуму народного господарства (ВРТНГ), з 1929 р. – комунальний факультет Харківського інституту народного господарства, а з 1930 р. – Харківський інститут комунального господарства (ХІКГ).

Якщо в технікумах на той час не існувало окремих кафедр, хоч і викладались навчальні дисципліни соціально-економічного циклу, то з середини 1920-х рр. у закладах вищої освіти СРСР поступово з'являються кафедри марксизму-ленінізму. У вересні 1938 р. приймається Постанова ЦК ВКП(б) згідно з якою створення таких кафедр стає обов'язковим. Отже, кафедру марксизму-ленінізму утворено і в інституті комунального господарства (кінець 1938 – початок 1939 року). Першим завідувачем кафедри призначено професора Шлепакова Миколу Степановича.

Шлепаков Микола Степанович (26.02.1898 – 22.04.1968) народився в с. Моклочиха Новгородської губернії (Росія). Закінчив Київський університет (1926) та Інститут червоної професури у Москві (1930). Останні роки життя працював у Київському університеті: 1945–1968 рр. – професор, завідувач кафедри історії філософії. Читав лекційні курси з проблем російської філософської думки, західноєвропейської філософії, соціології. В 1947–1949 рр. – декан філософського факультету. Нагороджений орденами Леніна, Трудового Червоного Прапора, медалями, грамотами президії Верховних рад УРСР та Казахської РСР.

До 1960-х рр. в Харківському інституті інженерів комунального будівництва (ХІКБ з 1941 р.) два семестри викладався курс історії КПРС, два курси марксистсько-ленінської філософії й два політекономії. У першій половині 60-х рр. викладачами кафедри марксизму-ленінізму починають читатися курси наукового комунізму, марксистсько-ленінської етики, марксистсько-ленінської естетики та наукового атеїзму. З 1965 р. й до листопада 1980 р. кафедра функціонує як кафедра історії КПРС, марксистсько-ленінської філософії та наукового комунізму. З листопада 1980 р. виокремлюється кафедра історії КПРС та кафедра марксистсько-ленінської

філософії і наукового комунізму. У 1991 р. – створено кафедру філософії і політології та кафедру історії.

Завідувачами кафедри протягом восьмидесяти років працювали:

Круговий Трифон Павлович (1940–1944 рр.), Крижановський Михайло Олександрович (1944–1946 рр.), Сухов Григорій Степанович (1947–1965 рр.), Щербаненко Борис Михайлович (1965–1978 рр.), Скотаренко Павло Якович, (1978–1979 рр.), Полікарпов Віталій Семенович (1980–1983 рр.), Великих Олександр Олексійович (1983–2005рр.), Будко Володимир Васильович (2005–2012 рр.).

Отже, за час існування кафедри змінилось 10 завідувачів і кожний із них вніс свою родзинку в її розвиток. Мабуть найважче було працювати викладачам кафедри під час Другої світової війни (в евакуації) та в повоєнний період (завідувачі кафедри Круговий Трифон Павлович (1940–1944), Крижановський Михайло Олександрович (1944–1946), Сухов Григорій Степанович (1947–1965)). Не вистачало підручників, не опалювались належним чином напівзруйновані приміщення. Але ні студенти, ні викладачі не здавались, вистояли. Саме випускники повоєнних років відбудували наше місто й нашу Україну.

З лютого 2012 року кафедру очолює доктор філософських наук, професор Володимир Васильович Корженко. Кандидатську дисертацію захистив у 1983 р., докторську – у травні 2001 р., професор – з 2003 р. Має близько 200 наукових та науково-методичних публікацій. Під його керівництвом та за його консультування підготовлено й захищено 14 кандидатських і 3 докторські дисертації.

За ініціативи В. В. Корженка та його організаційних кроків у 2002 р. в Харківському регіональному інституті державного управління Національної академії державного управління при Президентові України створено спеціалізовану вчену раду із захисту кандидатських, а з лютого 2010 р. й докторських дисертацій зі спеціальності «Державне управління». За час, який він очолював спецраду, захистили дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата та доктора наук з державного управління близько 140 осіб. Окрім того, В. В. Корженко успішно працював у докторських спеціалізованих вчених радах Д 64.051.18 Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна за спеціальністю 09.00.03 – соціальна філософія та філософія історії (2003–2005 рр.), а також Д 64.053.07 Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди за спеціальністю 09.00.10 – філософія освіти (2008–2013 рр.).

Нагороджений відзнакою Президента України Ювілейною медаллю «25 років незалежності України» (2016 р.), Почесною грамотою Верховної Ради України (2004 р.), Ювілейною медаллю «За воїнську доблесть» (1975 р.), нагрудним значком Міністерства освіти УРСР «Відмінник народної освіти» (1989 р.), Грамотою Митрополита Київського і всієї України (2008 р.), наручним годинником «Губернаторський» від голови Харківської обласної державної адміністрації (ХОДА), почесними грамотами Харківської обласної

державної адміністрації та обласної ради, Сумської обласної державної адміністрації та обласної ради, Харківської міської ради та ін. У 2006 р. відзначений ХОДА як дипломант VIII обласного конкурсу «Вища школа Харківщини – кращі імена» у номінації «Науковець», а в 2010 р. – у номінації «Викладач фундаментальних дисциплін». У 2014 р. нагороджений дипломом стипендіата в галузі науки імені Василя Назаровича Каразіна (з гуманітарних наук).

Громадська та інша діяльність: заступник головного редактора збірника наукових праць «Актуальні проблеми державного управління», член редколегії збірника наукових праць «Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії», член спеціалізованої вченої ради Д 64.858.01 Харківського регіонального інституту державного управління НАДУ при Президентіві України.

05.10.2013 р. отримав Почесне звання – Дійсний член Міжнародної Академії Біоенерготехнологій.

Інформація про В. В. Корженка включена до науково-інформаційного видання «Науковці України – еліта держави» (Київ, ТОВ «Видавництво Логос Україна», 2012 р., кн. II) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.logos-ukraine.com.ua/project/index.php?project=nued2&id=695>.

На кафедрі у свій час працювали учасники бойових дій Другої світової війни: Бреславська Ольга Пилипівна (1954–1982); Катречко Тихон Семенович (1956–1972); Бержанський Леонід Семенович (1961–1989); Вельцман Володимир Миколайович (1965–1993); Чупир Олександр Єфимович (1968–1980); Васильєв Олексій Петрович (1977–1985); Бойко Микола Григорович (1978–1991).

Професорсько-викладацький склад кафедри характеризується великим педагогічним досвідом та досвідом виховної роботи зі студентською молоддю, високим професіоналізмом, педагогічним талантом, умінням визначити і виділити актуальні цілі і завдання, які стоять перед освітою і наукою внавчальних закладах вищої освіти. Склад кафедри у різні роки змінювався і кількісно, і якісно. Усі штатні викладачі мають науковий ступінь з філософії, соціології та політології. Відповідно до штатного розкладу на кафедрі працює 10 викладачів, у тому числі 7 штатних і 3 внутрішні сумісники. Сьогодні навчально-виховний процес на кафедрі забезпечують:

Корженко В. В. – доктор філос. наук, професор, завідувач кафедри;

Рассоха І. М. – доктор філос. наук, доцент;

Фесенко Г. Г. – доктор філос. наук, доцент;

Пазиніч С. М. – канд. філос. наук, професор;

Радіонова Л. О. – канд. філос. наук, доцент;

Зінчина О. Б. – канд. соц. наук;

Кудрявцев О. Ю. – канд. політ. наук;

Козирєва Н. В. – канд. філос. наук;

Михайлова І. О. – канд. політ. наук;

Малиніна Т. В. – старший викладач.

Фахівці кафедри викладають для студентів усіх спеціальностей і форм навчання такі дисципліни:

- філософія;
- політологія;
- соціологія;
- конфліктологія;
- місто як соціальна система;
- релігієзнавство.

Для студентів, що навчаються за спеціальністю «Публічне управління і адміністрування» читаються ще й такі дисципліни:

- державна політика та політичний аналіз;
- лідерство в публічному управлінні;
- соціальна політика та соціальна робота;
- інституціональна система України;
- демографія.

Для аспірантів і магістрів читаються такі курси дисциплін:

- історія і філософія науки;
- методологія наукових досліджень;
- соціологія містобудування.

Усього забезпечено викладання 14 курсів навчальних дисциплін.

Викладачами кафедри опубліковано ряд конспектів лекцій, методичних посібників з основних дисциплін та інші методичні матеріали.

Ведеться робота з методичного забезпечення дистанційного навчання студентів.

Усі матеріали представлено в електронному варіанті.

Рівень професіоналізму професорсько-викладацького складу кафедри сприяє формуванню наукової школи з проблем філософії муніципального управління. Авторитет кафедри визнано у науковому середовищі, доказом чого є звернення щодо рецензування дисертацій, авторефератів, монографій, навчальних посібників, підручників та інших наукових праць.

Наукові інтереси викладачів кафедри стосуються таких сфер людського буття: взаємин людини і суспільства, громадянина і держави; культури і духовності, соціальної філософії, філософії і соціології міста, соціології молоді, гендерних проблем, формування і розвитку творчого потенціалу особистості, соціальних наслідків інформаційного суспільства, віртуального простору, державного будівництва, публічного управління, соціальної держави, громадянського суспільства, соціальних технологій, розвитку вищої школи України, змін в соціальній структурі українського суспільства, формування внутрішнього ринку в Україні та ін.

Кафедральна тема НДР: «Філософія муніципального управління: теорія, методологія, практика»

Щорічно за участі викладачів кафедри проводиться міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Місто. Культура. Цивілізація». Питання, що обговорюються на конференції:

- місто в сучасному світі: міжнародний досвід;
- місто як екзистенційний феномен та соціокультурний організм цивілізації;
- історія, людина, повсякденність в культурному ландшафті міста;
- управління сучасним містом: (український та міжнародний досвід);
- сучасні міста як точки соціально-економічного та гуманітарного розвитку суспільства;
- проблеми підготовки фахівців для сучасного міста тощо.

Підготовка студентів здійснюється на основі дотримання державних стандартів освіти за сучасними навчальними програмами, що відповідають вимогам і умовам Болонського процесу, учасником якого є Україна.

Сьогодні кафедру філософії і політології по-праву можна вважати осередком гуманітарної освіти студентів університету та їх світоглядного виховання як особистостей.

Не випадково на 33-й сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО (м. Париж, 2005 р.) було проголошено рішення стосовно щорічного відзначення Всесвітнього дня філософії у третій четвер листопада на місцевому, національному та регіональному рівнях. Це пояснювалось, зокрема, «необхідністю:

- пошуку спільної платформи обговорення у суспільстві глобальних соціокультурних перетворень;
- вивчення та опанування тисячолітньої філософської спадщини людства;
- визначення викликів, що постають перед соціумом та віднайдення адекватних відповідей на них...».

Філософія як особлива форма пізнання світу, прагне раціональними засобами створити гранично узагальнену картину світу і місця людини у ньому, досліджуючи пізнавальне, ціннісне, соціально-політичне, моральне й естетичне ставлення людини до світу.

Posternak I. M.,

Associate Professor, Candidate of Technical Sciences,
the Associate Professor Department of construction and labor organization,
the Odessa state academy building and architecture, Odessa, Ukraine.

Posternak S. A.,

Associate Professor, Candidate of Technical Sciences,
the technical expert of private company "Composite", Odessa, Ukraine.

INTEGRATION OF EDUCATION, SCIENCE AND PRODUCTION IN URBAN ENERGY RECONSTRUCTION

Open learning – provides freedom regarding the choice of time, place, form. This is a philosophy this is the development of a person's worldview [1, p.3]. Blended learning approaches turned out to be one of the most popular technologies the present, as they allow you to take advantage of the flexibility and convenience of a distance course and the advantages of a traditional class. Mixed (hybrid) courses, as